

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a doua)

4 februarie 2010*

În cauza C-14/09,

având ca obiect o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată în temeiul articolului 234 CE de Verwaltungsgericht Berlin (Germania), prin decizia din 10 decembrie 2008, primită de Curte la 12 ianuarie 2009, în procedura

Hava Genc

împotriva

Land Berlin,

CURTEA (Camera a doua),

compusă din domnul J. N. Cunha Rodrigues (raportor), președinte de cameră, doamna P. Lindh, domnii A. Rosas, A. Ó Caoimh și A. Arabadjiev, judecători,

* Limba de procedură: germana.

avocat general: domnul P. Mengozzi,
grefier: domnul R. Grass,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru guvernul german, de domnii M. Lumma și N. Graf Vitzthum, în calitate de agenți;

- pentru guvernul danez, de domnii J. Liisberg și R. Holdgaard, în calitate de agenți;

- pentru Comisia Comunităților Europene, de domnii V. Kreuschitz și G. Rozet, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare privește interpretarea articolului 6 alineatul (1) din Decizia nr. 1/80 a Consiliului de asociere din 19 septembrie 1980 privind dezvoltarea asocierii CEE-Turcia (denumită în continuare „Decizia nr. 1/80”). Consiliul de asociere a fost înființat prin Acordul de asociere dintre Comunitatea Economică Europeană și Turcia, care a fost semnat la 12 septembrie 1963, la Ankara, de Republica Turcia, pe de o parte, precum și de statele membre ale CEE și de Comunitate, pe de altă parte, și care a fost încheiat, aprobat și confirmat în numele acestora din urmă prin Decizia 64/732/CEE a Consiliului din 23 decembrie 1963 (JO 1964, 217, p. 3685, Ediție specială, 11/vol. 1, p. 10, denumit în continuare „Acordul de asociere CEE-Turcia”).

- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între doamna Genc, resortisant turc, pe de o parte, și Land Berlin, pe de altă parte, în legătură cu refuzul prelungirii unui permis de ședere în Germania.

Cadrul juridic

- 3 Articolul 6 alineatul (1) din Decizia nr. 1/80 are următorul cuprins:

„Sub rezerva dispozițiilor articolului 7 referitor la accesul liber la încadrarea în muncă a membrilor familiei sale, lucrătorul turc, care este încadrat pe piața legală a muncii dintr-un stat membru:

- are dreptul, în acest stat membru, după un an în care a fost încadrat în muncă în mod legal, la reînnoirea permisului său de muncă la același angajator, dacă acesta dispune de un loc de muncă;

- are dreptul, în acest stat membru, după trei ani în care a fost încadrat în muncă în mod legal și sub rezerva priorității ce trebuie acordată lucrătorilor din statele membre ale Comunității, să accepte o altă ofertă din partea unui angajator, la alegerea sa, făcută în condiții obișnuite și înregistrată la serviciile de ocupare a forței de muncă din acest stat membru, în cadrul aceleiași profesii;

- beneficiază, în acest stat membru, după patru ani în care a fost încadrat în muncă în mod legal, de accesul liber la orice activitate salariată, la alegerea sa.” [traducere neoficială]

4 Articolul 7 din decizia menționată prevede:

„Membrii familiei unui lucrător turc încadrat pe piața legală a muncii dintr-un stat membru, care au fost autorizați să se alătore acestuia:

- au dreptul să accepte – sub rezerva priorității ce trebuie acordată lucrătorilor din statele membre ale Comunității – orice ofertă de încadrare în muncă, dacă locuiesc în mod legal pe teritoriul acestui stat de cel puțin trei ani;

- beneficiază, pe teritoriul acestui stat, de accesul liber la orice activitate salariată, la alegerea lor, dacă locuiesc în mod legal pe teritoriul acestui stat de cel puțin cinci ani.

Copiii lucrătorilor turci care au urmat o formare profesională în țara gazdă vor putea să accepte orice ofertă de încadrare în muncă în statul membru respectiv, indiferent de durata pentru care au avut reședința în acest stat membru, cu condiția ca unul dintre părinții lor să fi fost încadrat în muncă în mod legal în statul membru respectiv de cel puțin trei ani.” [traducere neoficială]

- 5 Articolul 14 alineatul (1) din Decizia nr. 1/80 prevede:

„Dispozițiile prezentei secțiuni sunt aplicate sub rezerva restricțiilor justificate de motive de ordine publică, de siguranță publică și de sănătate publică.” [traducere neoficială]

Ațiunea principală și întrebările preliminare

- 6 Doamna Genc, născută în anul 1966, a intrat pe teritoriul Germaniei la 7 iulie 2000 cu o viză eliberată pentru a se alătura soțului său, resortisant turc care trăia deja în acest stat membru.
- 7 În cursul anilor următori, aceasta a obținut un permis de ședere și un permis de muncă pe durată nelimitată. Soțul său a lucrat mai întâi ca salariat, iar la 5 mai 2003 a început o activitate profesională independentă.

- 8 Soții, care până la 12 ianuarie 2004 au fost înregistrați împreună la serviciile de evidența populației, s-au separat la o dată care nu este cunoscută cu exactitate. La 1 august 2005, doamnei Genc i s-a acordat pentru ultima dată un permis de ședere pentru o durată de doi ani în cadrul reîntregirii familiei, în temeiul articolului 30 din Legea privind șederea străinilor (Aufenthaltsgesetz) din 30 iulie 2004 (BGBl. 2004 I, p. 1950).
- 9 De la 18 iunie 2004, doamna Genc desfășoară o activitate profesională de agent de curățenie la întreprinderea L. Glas- und Gebäudereinigungsservice GmbH. Potrivit contractului de muncă al acesteia, care a fost încheiat în scris la 9 noiembrie 2007, timpul de lucru săptămânal este de 5,5 ore, la un tarif orar de 7,87 euro. Acest contract prevede dreptul la 28 de zile de concediu plătit și la menținerea salariului în caz de concediu medical. În plus, contractul respectiv este supus convenției colective aplicabile. În temeiul acestui raport de muncă, doamna Genc primește un salariu lunar mediu de aproximativ 175 de euro.
- 10 La 7 august 2007, doamna Genc a solicitat o nouă prelungire a permisului său de ședere. La momentul respectiv, aceasta continua să primească, în afara veniturilor din muncă, prestații sociale în temeiul cărții a II-a din Codul securității sociale german (Sozialgesetzbuch II). Aceste prestații au încetat în luna mai 2008, în urma unei cereri a doamnei Genc.
- 11 Prin decizia din 4 februarie 2008, Landesamt für Bürger- und Ordnungsangelegenheiten Berlin a refuzat să prelungească permisul de ședere și a amenințat-o pe doamna Genc cu expulzarea. Potrivit acestei autorități administrative, doamna Genc nu putea să invoce Decizia nr. 1/80, pentru motivul că nu îndeplinea condițiile prevăzute la articolul 6 din decizia menționată. Astfel, având în vedere numărul deosebit de redus de ore de lucru efectuate pentru L. Glas- und Gebäudereinigungsservice GmbH, activitatea profesională a doamnei Genc nu ar putea fi considerată o încadrare legală în muncă. Aceasta nu ar fi dobândit nici drepturi în temeiul articolului 7 primul paragraf prima liniuță din Decizia nr. 1/80 deoarece, în calitate de lucrător independent, soțul său nu mai era încadrat pe piața muncii în calitate de salariat din luna mai 2003. În

sfârșit, niciun interes demn de protecție nu ar justifica rămânerea reclamantei din acțiunea principală pe teritoriul Republicii Federale Germania.

12 La 22 februarie 2008, doamna Genc a introdus o acțiune la Verwaltungsgericht Berlin împotriva acestei decizii. Pe de altă parte, aceasta a formulat o cerere de măsuri provizorii, care a fost admisă.

13 Ulterior, doamna Genc a prezentat un contract de muncă pe durată nedeterminată, încheiat la data de 30 aprilie 2008 și valabil începând de la 2 mai 2008, potrivit căruia desfășoară o activitate de asistent de birou, prestând 25 ore de lucru pe săptămână în schimbul unui salariu lunar net de 422 de euro.

14 Considerând că, în aceste condiții, soluționarea litigiului cu care a fost sesizată necesită interpretarea dreptului Uniunii, Verwaltungsgericht Berlin a decis să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Un resortisant turc, încadrat pe piața legală a muncii dintr-un stat membru și care efectuează, în mod continuu, pentru o altă persoană și sub îndrumarea acesteia, prestații de o anumită valoare economică în schimbul cărora primește o remunerație, este lucrător în sensul articolului 6 alineatul (1) din Decizia nr. 1/80 [...] chiar și atunci când timpul consacrat acestei activități profesionale constituie numai aproximativ 14 % din timpul de lucru prevăzut de convenția colectivă pentru un lucrător cu normă întreagă (în speță, 5,5 ore din 39 de ore de lucru pe săptămână), iar singurul venit obținut din această activitate acoperă numai aproximativ 25 % din venitul minim necesar prevăzut de dreptul național al statului membru respectiv pentru ca o persoană să își poată asigura existența (în speță, aproximativ 175 de euro din aproximativ 715 euro)?

În cazul unui răspuns afirmativ la prima întrebare:

- 2) Un resortisant turc poate invoca dreptul la liberă circulație care îi este conferit prin Acordul de asociere CEE-Turcia în calitate de lucrător, în sensul articolului 6 alineatul (1) din Decizia nr. 1/80, chiar și atunci când scopul pentru care a intrat pe teritoriul statului respectiv (în speță, reunirea soților) a încetat să existe, când nu există niciun alt interes demn de protecție care să justifice rămânerea în statul membru și când posibilitatea de a continua o activitate profesională minoră în acest stat nu poate fi considerată un motiv suficient pentru a rămâne pe teritoriul său, în special deoarece nu se depun eforturi serioase în vederea unei integrări stabile din punct de vedere economic, fără a se recurge la prestații sociale pentru asigurarea mijloacelor de existență?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

- 15 Prin intermediul acestei întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă un resortisant turc, încadrat pe piața legală a muncii dintr-un stat membru și care efectuează, în mod continuu, pentru o altă persoană și sub îndrumarea acesteia, prestații în schimbul cărora primește o remunerație, este lucrător în sensul articolului 6 alineatul (1) din Decizia nr. 1/80, chiar dacă timpul consacrat acestei activități profesionale constituie aproximativ 14 % din timpul de lucru prevăzut de convenția colectivă pentru un lucrător cu normă întreagă, iar salariul obținut din această activitate reprezintă 25 % din venitul minim necesar prevăzut de dreptul național al statului membru respectiv pentru ca o persoană să își poată asigura existența.

- 16 În conformitate cu articolul 6 alineatul (1) din Decizia nr. 1/80, resortisanții turci care vor să se prevaleze în statul membru gazdă de drepturile prevăzute de această dispoziție trebuie să îndeplinească trei condiții, referitoare la calitatea de lucrător, la încadrarea pe piața legală a muncii și la existența unei activități salariate legale.
- 17 O jurisprudență constantă a dedus din modul de redactare a articolului 12 din Acordul de asociere CEE-Turcia și a articolului 36 din Protocolul adițional semnat la 23 noiembrie 1970 la Bruxelles, anexat la acordul menționat și încheiat, aprobat și confirmat în numele Comunității prin Regulamentul (CEE) nr. 2760/72 al Consiliului din 19 decembrie 1972 (JO L 293, p. 1, Ediție specială, 11/vol. 1, p. 37), precum și din obiectivul Deciziei nr. 1/80 că principiile admise în cadrul articolelor 48 și 49 din Tratatul CE (devenite după modificare articolele 39 CE și 40 CE) și al articolului 50 din Tratatul CE (devenit articolul 41 CE) trebuie să fie transpuse, în măsura posibilului, în cazul resortisanților turci care beneficiază de drepturile recunoscute prin decizia menționată (a se vedea în acest sens în special Hotărârea din 6 iunie 1995, Bozkurt, C-434/93, Rec., p. I-1475, punctele 14, 19 și 20, și Hotărârea din 30 septembrie 2004, Ayaz, C-275/02, Rec., p. I-8765, punctul 44).
- 18 În consecință, pentru a verifica dacă prima condiție prevăzută la articolul 6 alineatul (1) din Decizia nr. 1/80 este îndeplinită este necesar să se facă trimitere la interpretarea noțiunii de lucrător în dreptul Uniunii.
- 19 Astfel cum a hotărât în repetate rânduri Curtea, noțiunea „lucrător” în sensul articolului 39 CE are o semnificație autonomă în temeiul dreptului Uniunii și nu trebuie interpretată restrictiv. Trebuie considerată ca fiind „lucrător” orice persoană care exercită activități reale și efective, cu excepția activităților care sunt atât de reduse, încât apar ca fiind pur marginale și accesorii. Potrivit jurisprudenței Curții, caracteristica raportului de muncă este constituită de împrejurarea că o persoană îndeplinește, într-o anumită perioadă, pentru o altă persoană și sub îndrumarea acesteia, prestații în schimbul cărora primește o remunerație (a se vedea în special Hotărârea din 3 iulie 1986, Lawrie-Blum, 66/85, Rec., p. 2121, punctele 16 și 17, precum și Hotărârea din 11 septembrie 2008, Petersen, C-228/07, Rep., p. I-6989, punctul 45).

- 20 Nici nivelul limitat al remunerației respective, nici originea resurselor din care este plătită aceasta și nici faptul că persoana respectivă încearcă să își completeze remunerația cu alte mijloace de existență, precum un ajutor financiar din fondurile publice ale statului de reședință, nu poate avea vreo consecință asupra calității de „lucrător” în sensul dreptului Uniunii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 3 iunie 1986, Kempf, 139/85, Rec., p. 1741, punctul 14, Hotărârea din 31 mai 1989, Bettray, 344/87, Rec., p. 1621, punctul 15, precum și Hotărârea din 30 martie 2006, Mattern și Cikotic, C-10/05, Rec., p. I-3145, punctul 22).
- 21 Prin faptul că a stabilit că doamna Genc efectuează prestații pentru un angajator și sub îndrumarea acestuia în schimbul unei remunerații, instanța de trimitere a constatat existența elementelor constitutive ale oricărui raport de muncă salariată, și anume raportul de subordonare și plata unei remunerații în schimbul prestațiilor efectuate (a se vedea în acest sens Hotărârea din 7 septembrie 2004, Trojani, C-456/02, Rec., p. I-7573, punctul 22).
- 22 Instanța națională se întreabă totuși dacă, ținând seama de numărul deosebit de redus de ore de lucru efectuate de persoana în cauză și de faptul că remunerația încasată de aceasta nu acoperă decât parțial mijloacele necesare pentru existență, o activitate profesională minoră, precum cea desfășurată de doamna Genc, ar fi în măsură să îi confere acesteia statutul de lucrător în sensul jurisprudenței Curții.
- 23 În această privință, trebuie amintit că, în Hotărârea din 14 decembrie 1995, Megner și Scheffel (C-444/93, Rec., p. I-4741), Curtea a fost solicitată să se pronunțe, printre altele, asupra apartenenței la populația activă, în sensul Directivei 79/7/CEE a Consiliului din 19 decembrie 1978 privind aplicarea treptată a principiului egalității de tratament între bărbați și femei în domeniul securității sociale (JO 1979, L 6, p. 24, Ediție specială, 05/vol. 1, p. 192), a două resortisante ale Uniunii angajate în Germania în calitate de agenți de curățenie, al căror program de lucru era de 10 ore pe săptămână și a căror remunerație lunară nu depășea o șeptime din baza lunară de referință.

- 24 În hotărârea menționată, Curtea a respins argumentul guvernului german potrivit căruia persoanele care desfășoară o activitate profesională minoră nu fac parte din populația activă deoarece venitul redus pe care îl obțin dintr-o astfel de activitate profesională nu le permite să își asigure existența (Hotărârea Megner și Scheffel, citată anterior, punctele 17 și 18).
- 25 Curtea a hotărât că faptul că venitul lucrătorului nu acoperă toate nevoile sale nu îl poate lipsi de calitatea de persoană activă și că o activitate salariată în cazul căreia veniturile sunt inferioare nivelului necesar pentru subzistență sau în cazul căreia timpul normal de lucru nu depășește 10 ore pe săptămână nu împiedică posibilitatea ca persoana care desfășoară această activitate să fie considerată lucrător în sensul articolului 39 CE (a se vedea în acest sens Hotărârea din 18 iulie 2007, Geven, C-213/05, Rep., p. I-6347, punctul 27, precum și Hotărârea Megner și Scheffel, citată anterior, punctul 18).
- 26 Chiar dacă este adevărat că împrejurarea că o persoană nu efectuează decât un număr foarte redus de ore în cadrul raportului de muncă poate constitui un element care să indice caracterul marginal și accesoriu al activităților desfășurate (a se vedea Hotărârea din 26 februarie 1992, Raulin, C-357/89, Rec., p. I-1027, punctul 14), nu este mai puțin adevărat că, indiferent de nivelul limitat al remunerației obținute dintr-o activitate profesională și de numărul de ore consacrate acesteia, nu este exclusă posibilitatea ca activitatea respectivă, în urma unei aprecieri globale a raportului de muncă în cauză, să fie considerată de autoritățile naționale reală și efectivă, permițând astfel atribuirea calității de „lucrător” în sensul articolului 39 CE titularului său.
- 27 Aprecierea globală a raportului de muncă al doamnei Genc implică luarea în considerare nu numai a elementelor referitoare la timpul de lucru și la nivelul de remunerare, ci și la dreptul la concediu plătit de 28 de zile, la menținerea salariului în caz de concediu medical, la supunerea contractului de muncă convenției colective aplicabile, precum și la faptul că raportul său contractual cu aceeași întreprindere s-a prelungit pe o durată de aproape patru ani.

- 28 Aceste din urmă elemente pot constitui un indiciu al caracterului real și efectiv al activității profesionale în discuție.
- 29 Instanța națională arată totuși că jurisprudența Curții în domeniul interpretării noțiunii de lucrător nu conține limite minime stabilite în funcție de timpul de lucru și de nivelul de remunerare, în afara cărora o activitate trebuie considerată marginală și accesorie și că aceasta ar contribui la lipsa de precizie a noțiunii de activitate marginală și accesorie.
- 30 În această privință, este necesar să se amintească faptul că procedura întrebărilor preliminare prevăzută la articolul 234 CE stabilește o cooperare strânsă între instanțele naționale și Curte, întemeiată pe repartizarea funcțiilor între acestea, și constituie un instrument cu ajutorul căruia Curtea furnizează instanțelor naționale elementele de interpretare a dreptului Uniunii care le sunt necesare pentru soluționarea litigiilor asupra cărora urmează să se pronunțe (Hotărârea din 7 noiembrie 2002, Lohmann și Medi Bayreuth, C-260/00-C-263/00, Rec., p. I-10045, punctul 27, precum și Hotărârea din 21 iunie 2007, Omni Metal Service, C-259/05, Rep., p. I-4945, punctul 16).
- 31 Una dintre caracteristicile esențiale ale sistemului de cooperare judiciară instituit prin articolul 234 CE implică faptul ca, la o întrebare privind interpretarea dreptului Uniunii care îi este adresată, Curtea să răspundă în termeni mai degrabă abstracți și generali, în timp ce este de competența instanței de trimitere să soluționeze litigiul cu care este sesizată ținând cont de răspunsul Curții (a se vedea Hotărârea din 15 noiembrie 2007, International Mail Spain, C-162/06, Rep., p. I-9991, punctul 24).
- 32 Analiza consecințelor pe care ansamblul elementelor ce caracterizează un raport de muncă, în special cele menționate la punctul 27 din prezenta hotărâre, le poate avea asupra constatării caracterului real și efectiv al activității salariate desfășurate de doamna Genc și, prin urmare, asupra calității sale de lucrător este de competența instanței naționale. Astfel, instanța națională este singura care cunoaște în mod direct situația de fapt din acțiunea principală și, prin urmare, este cea mai în măsură să procedeze la verificările necesare.

33 Având în vedere considerațiile de mai sus, se impune să se răspundă la prima întrebare că o persoană care se află într-o situație precum cea a reclamantei din acțiunea principală este un lucrător, în sensul articolului 6 alineatul (1) din Decizia nr. 1/80, în măsura în care activitatea salariată în cauză prezintă un caracter real și efectiv. Este de competența instanței de trimitere să efectueze verificările necesare privind faptele din speță pentru a aprecia dacă aceasta este situația în cauză cu care este sesizată.

Cu privire la a doua întrebare

34 Prin intermediul acestei întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă un lucrător turc, în sensul articolului 6 alineatul (1) din Decizia nr. 1/80, poate invoca dreptul la liberă circulație care îi este conferit prin Acordul de asociere CEE-Turcia, chiar și atunci când scopul pentru care a intrat pe teritoriul statului membru gazdă a încetat să existe, când nu există niciun alt interes demn de protecție care să justifice rămânerea în statul membru și când posibilitatea de a continua o activitate profesională minoră în acest stat nu poate fi considerată un motiv suficient pentru a rămâne pe teritoriul statului respectiv.

35 Cu titlu prealabil, trebuie să se observe că, referindu-se în a doua întrebare la „un lucrător turc, în sensul articolului 6 alineatul (1) din Decizia nr. 1/80”, instanța de trimitere a întemeiat întrebarea menționată pe premisa că, în speță, doamna Genc îndeplinește condițiile stabilite de această dispoziție, și anume că, în afară de faptul că are calitatea de lucrător, aceasta este încadrată pe piața legală a muncii și exercită o activitate salariată legală.

36 Potrivit unei jurisprudențe consacrate, rezultă atât din supremația dreptului Uniunii în raport cu dreptul intern al statelor membre, cât și din efectul direct al unei dispoziții precum articolul 6 din Decizia nr. 1/80 că unui stat membru nu îi este permis să modifice în mod unilateral conținutul sistemului de integrare progresivă a resortisanților turci pe piața muncii din statul membru gazdă (a se vedea în special

Hotărârea din 26 noiembrie 1998, Birden, C-1/97, Rec., p. I-7747, punctul 37, și Hotărârea din 19 noiembrie 2002, Kurz, C-188/00, Rec., p. I-10691, punctul 66).

- 37 În consecință, statele membre nu pot să aplice o măsură referitoare la șederea unui resortisant turc pe teritoriul lor care este de natură să împiedice exercitarea drepturilor conferite în mod expres de dreptul Uniunii unui astfel de resortisant.
- 38 Atunci când resortisantul turc îndeplinește condițiile stabilite de o dispoziție din Decizia nr. 1/80 și, astfel, este deja integrat în mod legal într-un stat membru, acest stat nu mai dispune de posibilitatea de a restrânge aplicarea acestor drepturi, în caz contrar decizia menționată fiind lipsită de efectul său util (a se vedea în special Hotărârile citate anterior Birden, punctul 37, și Kurz, punctul 68).
- 39 Mai precis, exercitarea drepturilor de care resortisanții turci beneficiază în temeiul Deciziei nr. 1/80 nu este supusă niciunei condiții referitoare la motivul pentru care dreptul de intrare și de ședere le-a fost acordat inițial în statul membru gazdă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 decembrie 1992, Kus, C-237/91, Rec., p. I-6781, punctele 21 și 22, precum și Hotărârea din 24 ianuarie 2008, Payir și alții, C-294/06, Rep., p. I-203, punctul 40).
- 40 În aceste condiții, articolul 6 din Decizia nr. 1/80 nu condiționează recunoașterea dreptului de acces la piața muncii din statul membru gazdă și, în mod corelativ, dreptul de ședere al unui lucrător turc în acel stat de împrejurările în care acest lucrător a obținut dreptul de intrare și de ședere pe teritoriul statului respectiv.

41 Instanța națională indică, în plus, că niciun interes demn de protecție și nici posibilitatea de a continua o activitate economică minoră nu ar justifica prelungirea șederii doamnei Genc în Germania.

42 Este suficient să se amintească, în această privință, că limitările drepturilor pe care Decizia nr. 1/80 le recunoaște resortisanților turci care îndeplinesc condițiile prevăzute de decizia menționată nu pot fi decât de două tipuri: fie faptul că prezența migrantului turc pe teritoriul statului membru gazdă constituie, din cauza comportamentului său personal, un pericol real și grav pentru ordinea publică, pentru siguranța sau pentru sănătatea publică, în sensul articolului 14 alineatul (1) din aceeași decizie, fie împrejurarea că persoana în cauză a părăsit teritoriul acestui stat pentru o perioadă semnificativă și fără motive legitime (a se vedea în acest sens Hotărârea din 25 septembrie 2008, Er, C-453/07, Rep., p. I-7301, punctul 30).

43 Caracterul exhaustiv al limitărilor enunțate la punctul precedent ar fi pus în discuție în cazul în care autoritățile naționale ar fi în măsură să supună dreptul de ședere al persoanei în cauză unor condiții suplimentare referitoare la existența unor interese susceptibile să justifice șederea sau referitoare la natura locului de muncă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 18 decembrie 2008, Altun, C-337/07, Rep., p. I-10323, punctul 63).

44 Având în vedere cele prezentate mai sus, este necesar să se răspundă la a doua întrebare că un lucrător turc, în sensul articolului 6 alineatul (1) din Decizia nr. 1/80, poate invoca dreptul la liberă circulație care îi este conferit prin Acordul de asociere CEE-Turcia, chiar și atunci când scopul pentru care a intrat pe teritoriul statului membru gazdă a încetat să existe. Atunci când un astfel de lucrător îndeplinește condițiile prevăzute la articolul 6 alineatul (1) menționat, dreptul său de ședere în statul membru gazdă nu poate fi supus unor condiții suplimentare referitoare la existența unor interese susceptibile să justifice șederea sau referitoare la natura locului de muncă.

Cu privire la cheltuielile de judecată

45 Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a doua) declară:

- 1) **O persoană care se află într-o situație precum cea a reclamantei din acțiunea principală este un lucrător, în sensul articolului 6 alineatul (1) din Decizia nr. 1/80 din 19 septembrie 1980 privind dezvoltarea asocierii, adoptată de Consiliul de asociere înființat prin Acordul de asociere dintre Comunitatea Economică Europeană și Turcia, în măsura în care activitatea salariată în cauză prezintă un caracter real și efectiv. Este de competența instanței de trimitere să efectueze verificările necesare privind faptele din speță pentru a aprecia dacă aceasta este situația în cauza cu care este sesizată.**

- 2) **Un lucrător turc, în sensul articolului 6 alineatul (1) din Decizia nr. 1/80, poate invoca dreptul la liberă circulație care îi este conferit prin Acordul de asociere dintre Comunitatea Economică Europeană și Turcia, chiar și atunci când scopul pentru care a intrat pe teritoriul statului membru gazdă a încetat să existe. Atunci când un astfel de lucrător îndeplinește condițiile prevăzute la articolul 6 alineatul (1) menționat, dreptul său de ședere în statul membru**

gazdă nu poate fi supus unor condiții suplimentare referitoare la existența unor interese susceptibile să justifice șederea sau referitoare la natura locului de muncă.

Semnături